Nro 202.

KURJER POLSKI

WARSZAWA
Piątek dnia 2 Lipca r. 1830.

Prenumerata miesięczna zlp. 2 gr. 20.
Kwar. zlp. 8. Nr pojedynczy gr. 5.

Wszystko dla wszystkich.

Wiadomości Krajowe

N. Pan mianować raczył: *kawalerami orderu Orła Białego*: Feldmarszałków: hr. Dybicza Zabałkańskiego i hr. Paszkiewicza Erywańskiego; jenerała jazdy i ministra wojny ces. ros. Czerniszeffa; jenerała adjutanta i jenerała jazdy Benkendorfa, tudzież ministra sekretarza stanu jenerała dyw. Stefana hr. Grabowskiego: *Orderu S. Stanisława I klassy*: X. Manugiewicza senatora król. biskupa augustowskiego i jenerała majora barona Driesen; *klassy II*: P. Szachmatowa kamerjunkra dworu ces. ros.; Uspeńskiego rzecz. radcę stanu, lekarza 3 korpusu piechoty.

N. Pan opuścił stolicę królestwa dziś po godzinie 12 w nocy, udając się do Petersburga.

Dnia wczorajszego J. C. M. W. Xiężna Wejmarska siostra N. Pana odwiedziła zakład stereotypów Walerjana hr. Krasińskiego. Oddając sprawiedliwe pochwały właścicielowi za wprowadzenie do Polski stereotypów, za najlepsze chęci służenia publicznemu dobru i oświacie kraju, oświadczyła iż zawsze udzieli pomocy, ułatwi wszelkie środki, jakieby Walerjan hr. Krasiński chciał zawierać z uczonemi Niemiec, celem udoskonalenia swego zakładu i wydawania dzieł. Zwiedzanie to powinno nas przekonać, jak jest wielkiéj wagi zakład, który krajowi naszemu już powszechnie przewidywane zapewnia korzyści.

J. K. M. Xiąże Karol Pruski, wyjechał dnia onegdajszego z Warszawy do Petersburga.

Senator kasztelan hr. Bieliński mianowany został łowczym dworu królewsko-polskiego.

Nauka praktyczna kanoniera ułożona przez kapitana Paszkowskiego, znajduje się do sprzedania za zł. 6 w naszéj xięgarni przy ulicy Miodowéj. *Hugues et Kermen.*

Prokurator królewski przy trybunale cywilnym pierwszéj instancji województwa Mazowieckiego. — Zawiadamiając osoby interessowane, że Xawery Hohedlinger, kupiec miasta tutejszego, nad którego majątkiem upadłość ogłoszona była, zawarłszy z wierzycielami swymi w d. 26 marca r. z. układ, wyrokiem trybunału handlowego w dniu tymże zatwierdzony; i chcąc być do czci i możności prowadzenia handlu przywróconym, zaniósł w dniach 21 października r. z. i 27 stycznia r. b. do sądu appellacyjnego królestwa w tym celu prośby; i że w dniu dzisiejszym, mając takowe w kopijach przez jeneralnego prokuratora królewskiego przy sądzie appellacyjnym zakommunikowane, rozporządziłem aby w sali audjencjonalnéj tutejszego trybunału cywilnego, w Giełdzie i w Ratuszu miasta Warszawy dla wiadomości każdego przez miesięcy 2 wywieszone zostały; wzywam zarazem, aby w razie zachodzącéj przeszkody co do żądanéj rehabilitacji Xawerego Hohedlingera, o téj donieść mi zechciały; oraz w razie potrzeby, oppozycją drogą art. 172 xięgi III Kod hand. wskazaną uczyniły. — W Warszawie dnia 24 czerw. 1830. — *Bońkowski.* — *A. Gartkiewicz.*

Bank Polski zawiadamia niniejszém osoby mające zamiar podjęcia się budowy traktów bitych, że są do przejrzenia codziennie od godz. 9 zrana do 2 po południu w Banku w oddziale dróg następujące anszlagi:

Na trakcie fabrycznym Kalisko-Łowickim stacje.

stacje	w długości werst	sażni	anszlag	na zł.
Od Łowicza do Stroniewic	14	377	—	248,129.
— Stroniewa do Strykowa	16	146	—	162,121.
— Strykowa do Zgierza	13	454	—	205,606.
— Zgierza do Łodzi	13	536	—	196,585.
— Łodzi do Pabijanic	11	580	—	145,645.
— Pabijanic do Łasku	17	604	—	268,470.
— Łasku do Zduńskiéj Woli	13	338	—	196,932.
— Zduńs. Woli do Wośnik	8	474	—	122,097.
— Sieradza do Błaszek	20	217	—	346,128.
— Błaszek do Opatowa	18	237	—	334,476.

Anszlagi te zostawać będą do przejrzenia przez 6 tygodni, to jest do 9 sierpnia r. b., w którym czasie przyjmować Bank będzie deklaracje otwarte lub zapieczętowane względem każdéj stacji pojedynczo. Następnie od dnia 9 sierpnia do 21 tegoż miesiąca, będą do przejrzenia anszlagi na te tylko stacje, któreby z wolnéj ręki wydzierżawione nie zostały, i na budowę których, miałaby być ogłoszona licytacja *in minus*; o czém Bank nie omieszka w swoim czasie przez pisma publiczne zawiadomić.

Jednym z głównych warunków kontraktu będzie, aby cały plantunek i budowa mostów na dzień 1 listopada 1831 przez przedsiębiercę ukończone zostały; inne zaś wszystkie roboty anszlagiem objęte, najpóźniéj do dnia 1 lipca 1832 tak uzupełnione, aby z dniem tym, droga otworzoną być mogła.

Uprzedza nadto Bank, że deklaracje o podjęcie się budowy drogi, czy to z wolnéj ręki czy przez licytację, poparte być winny przez vadium wyrównywające trzem procentom od ogólnéj anszlagowéj summy, które to vadium, (jeżeliby ze zgłaszającym się kontrakt zawartym nie został), powróconém mu będzie niezwłocznie; w przeciwnym zaś razie przy podpisaniu kontraktu, każdy z przedsiębierców dla uzupełnienia wymaganéj przez Bank kaucji, na pewność dopełnienia przyjętych przez niego zobowiązań, siedm od sta czyli razem 10 procentów od summy anszlagowéj, złożyć będzie w obowiązku.

Gdyby kontraktujący na wykonanie budowy drogi żądał zaliczenia, uzyskać go może skoro, oddzielne na to wystawi Bankowi bezpieczeństwo.

Na wszystkie te zabezpieczenia Bank przyjmować będzie wszelkie wartości oraz kaucje hypoteczne, oparte na dobrach, i domach murowanych po miastach piérwszego i drugiego rzędu, o ile takowe kaucje, Bank podług przyjętych przez siebie zasad, za dostateczne uzna. — W Warszawie dnia 29 czerwca 1830 r. — Radca stanu prezes (podpisano) L. hr. *Jelski.* Sekretarz jlny (podpisano) B. *Niepokojczycki* Z.

(A. n.) Perjodyczne pisma donosiły, że właściciel stereotepowéj drukarni już wydaje bilety nominalnéj wartości złp. 25; każdy u właściciela może je nabyć, płacąc gotowizną tylko złp. 20, a za nabyte kupować wszelkie dzieła wychodzące z stereotypowéj drukarni i inne polskie, z tym znamienitym zyskiem, że kupujący, w nominalnéj wartości biletu, to jest za złp. 25, xiążki bierze. Bilety te przyjmować będą warszawskie xięgarnie Gliksberga, Kermena i Brzeziny. Samo wyrzeczenie ukazuje, jak wielkie korzyści zapewnia, można powiedzieć, jak wielkie nieocenione dobrodziejstwo przedstawia Walerjan Krasiński naszéj czytającéj publiczności. Przekonany, że przerażająca drogość dzieł wstrzymywała upowszechnienie wiadomości i przytłumiała xięgarski handel; przekonany, że powstanie do czytania coraz większéj publiczności, jedynie może być skutkiem taniości pism, powziął, prawdziwie obywatelską myśl założenia stereotepowéj drukarni, mającéj zapewnić osiągnienie tak wielkiego celu, celu rozszerzania oświaty, miłości nauki ojczystych rzeczy. Dzieła wydane przez stereotepową drukarnię prawdziwie obudziły zadziwienie. Tak przeraźliwie przez naszych zdzierani xięgarzy, nie śmiemy wierzyć, że cały na dobrym papierze Karpiński kosztuje tylko zł. 10, że psalmy Dawida na pięknym papierze można mieć za zł. 1 gr. 15, że jeden tom romansu, z rycinami, na pięknym papierze i z ozdobnemi okładkami, kosztuje tylko zł. 1 gr. 15, że nakoniec za dziesięcio-arkuszowy poszyt niezmiernie ważnego dla naszéj literatury dzieła: „Słownik Encyklopedyczny„ Walerjan Krasiński brać zamyśla zł. 2, a nawet i taniéj udzielać prenumerującym tomami. Lecz nie dość, tak niezmierna taniość nie zabrania, że właściciel stereotepowego zakładu publiczności jeszcze 20% odstępować będzie. Gdyby myśl założenia stereotypowéj drukarni, powziął był i wykonał jaki spekulant, który w xięgarskim handlu widzi tylko włożone przez siebie kapitały, i nadzieję ciągnienia, jak można, najogromniejszych zysków; — publicznemu do-

bru, drobna przyszłaby korzyść, a jeden zbogaciłby się człowiek. Krasiński jednak, prawdziwie obywatelskim przejęty duchem, przytłumiając wszelkie osobistego zysku widoki, przez niezmierną taniość wydawanych z swéj drukarni dzieł, chętnie, szlachetnie, własne, publiczności oddaje korzyści. Na założenie, na utrzymanie stereotepowéj drukarni, poświęcił i poświęca ogromne kapitały, i swojém najszlachetniejszém postępowaniem nakazuje powątpiewać, czyli przynajmniéj stósowne od włożonych kapitałów, pobiera procenta. Tak daleko posuniona miłość publicznego dobra, tak rzadka, tak niezwykła bezinteressowność zjednały, i zjednają Walerjanowi Krasińskiemu wdzięczność i cześć przyjaciół literatury, i wszelkiéj narodowéj pomyślności. Kto wie, że upowszechnienie użytecznych wiadomości z postępem, z materjalną i umysłową potęgą narodu ma bliski, nierozerwany związek, ten poweźmie wyobrażenie, jakie sobie miejsce Krasiński zapewni w historji polskiego xięgarstwa. Publiczność powinna wszelkiemi siłami wspierać tak wielkie dobrodziejstwa mające przynieść zakład, a na tych, którym los dostatkami rozrządzać pozwolił, spada najświętszy obowiązek, zasilania, udoskonalenia kapitałami, téj prawdziwie narodowéj drukarni, prawdziwie dobro tylko publiczne mającéj na celu.

Portret Panny Henrjety Sontag, śpiéwaczki nadwornéj N. króla pruskiego, sprzedaje się w xięgarniach: Glücksberga, Brzeziny i Węckiego, niemniéj w składzie Magnusa, Klukowskiego i Dal Trozza po zł. 3.

Przyjechali do Warszawy. — Dąbrowski Walenty 625 Kozia; Baliński Józef 584 Długa; Wierczyński Alex. 551 Długa; Dąbrowski Stan. 500 Podwal; Hoffman Karól radca 1251 N. S.; Sędzimirowa Antonina sędzina 1319 N. S.; Szwejkowski Michał z Grodna 560 Podwal; Czapski Józef tamże; Buczyński Stanisław 414 Gerlach; Hołyński Ignacy radca stanu tamże; Niezabitowski Jakób tamże; Stobelski Benedykt 603 Bielańska; Kalakowski Ignacy tamże; Donażan Gustaw Ludwik ob. 495 Miodowa.

Dziś zrana ciepła stopni 9. — Wczoraj w połud. 17.

TEATR ROZMAITOSCI. Dziś: Werter, i Florek czyli lokaj panem.

Wiadomości Zagraniczne.

W Lipsku zrobiono powóz, który utrzymywać będzie kommunikację między tém miastem i Dreznem. Dotychczas potrzeba 10 godzin do odbycia téj podróży; powóz parowy ma ją odbywać od 1 lipca najprzód w 6, a późniéj nieco w 4 godzinach. Jest to piérwszy przykład podobnego przedsięwzięcia na stałym lądzie.

W mieście szwajcarskiém Neufchatel widziano d. 9 zraną szczególne zjawisko: Nad jeziorem, o milę za miastem, wzniosła się na 60 stóp chmura czarna, z któréj aż na samą powierzchnię jeziora spuściła się kolumna przezroczysta, która gwałtownie wciągnęła w siebie wodę. Z zadziwieniem i bojaźnią widziano wodę do góry płynącą. Obok tego słyszano łoskot. Zjawisko to trwało do 9 minut, aż nareście wiatr wschodni kolumnę rozwiał i wkrótce potém pękła chmura.

Donoszą z Londynu, że gabinety londyński, paryzki i wiedeński posłały cesarzowi brazylskiemu notę, w któréj wyraziły, że nie zezwolą na przywrócenie konstytucji w Portugalji, a co do praw Donny Marji, te zaspokojone będą przez zaślubienie jéj Don Miguelowi. Cesarz miał na tę notę odpowiedzieć, że nie żąda ażeby Anglja i Francja pozbawione były konstytucji, a zatém i on nie jest obowiązany pozbawiać Portugalję nadanéj przez siebie ustawy zasadniczéj.

Korrespondent Norymberski mówiąc o układach bankiera Goldszmit z gabinetem tureckim względem pożyczki, przytacza, że Goldszmit, nim przystąpił do konferencji, zapytał przedewszystkiém ministra tureckiego, czy dom Rotszyldów ma zaszczyt być mu znanym. Minister odpowiedział: "Któżby nie znał tego słońca pomiędzy gwiazdami bankierów!,,

Ministrowie angielscy i stronnicy ich są szczególniéj z tego względu mocno oburzeni na xięcia Leopolda Sasko-Koburskiego, że tenże przez

zrzeczenie się tronu Grecji odsłonił teraźniejszą politykę ministrów angielskich. Polityka ta miała być taka: Ministrowie angielscy nie chcieli niepodległości Grecji i ograniczyli jéj granice wiedząc, iż pozostali pod panowaniem tureckiém Grecy będą się domagali połączenia z braćmi, a w takim razie Anglja, przyjąwszy protektorat, będzie miała sposobność mięszania się do przyszłych losów Grecji, tym bardziéj, iż rachowano na powolność xięcia Leopolda. Bystry rozum hr. Capodistrias wywrócił te plany.

Król J. pruski zabronił Menonitom i Kwakrom osiadać w kraju. Z zamieszkałych tam od dawna, część nie usuwa się od wojska, ale są i tacy, którym religijne przekonanie tego zabrania. Rząd pruski zostawiwszy im w tym względzie wszelką wolność, nałożył na tych, którzy w wojsku służyć nie chcą, podatek, wyłączył ich od wszelkich urzędów publicznych i zabronił im nabywać własność ziemską.

Tahir pasza poseł turecki, jadący do Paryża, radby jąk najprędzéj odbyć kwarantannę w Tulonie i zobaczyć stolicę Francji. Ubiór jego jest dziwną mieszaniną zwyczaju wschodniego i mody europejskiéj: Nosi szérokie pantalony tureckie, i surdut krojem francuzkim robiony; brodę ma ogoloną i zapuszcza tylko małe wąsy. Zamiast zawoju przykrywa głowę czapeczką grecką.

W mieście Havre i okolicach rozrzucili niewiadomi zbrodniarze groźby na piśmie, zapowiadając że podpalą miasto w dziesięciu miejscach.

Liczą teraz 90,000 wyborców w całéj Francji. W liczbie téj jest 8000 urzędników odwołalnych.

W Paryżu zakładano się, że flotta francuzka dla wiatrów przeciwnych nie będzie mogła tego roku wylądować na brzegach Algiéru, ale że powróci do Tulonu.

W Barcellonie otrzymano wiadomość, że kilka okrętów przewozowych francuzkiéj wyprawy przeciw Algiérowi oddzieliło się od flotty, albowiem ludzie na nich będący mieli na szkorbut zachorować.

Rejent Powiatu Szadkowskiego. — Zawiadomiam publiczność, iż w skutek postanowienia Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 3 Września 1823 r. z powodu braku Licytantów na piérwszym terminie, odbywać się będzie powtórny w dniu 12 Lipca r. b. w kancellarji mojej w mieście Szadku na trzech-letnie wydzierżawienie pół huby gruntu z zabudowaniem na kolonji Hechlo blisko miasta Pabianic w Powiecie Szadkowskim położonéj, poczynając od dnia 24 czerwca r. b. do tegoż samego dnia r. 1833. Warunki Licytacyjne w każdym czasie są do przejrzenia w kancellarji mojéj. — W Szadku dnia 23 czerwca 1830. — *Kajetan Szczawiński R.*

Administrator massy spadkowéj po niegdy Franciszku Klukowskim upoważniony od Sukcessorów do windykowania i odbierania wszelkich wierzytelności spadkowych wzywa niniejszém osoby, od których należności jakowe dla massy spadkowéj, bądź téż za pobrane z magazynu muzycznego przez zmarłego Klukowskiego utrzymywanego, Nuty, Instrumenta lub inne materjały, bądź téż z pożyczek od tegoż Klukowskiego powziętych przypadają, aby takowe w ciągu dni piętnastu, do rąk podpisanego administratora, lub téż do rąk Ignacego Klukowskiego, magazyn muzyczny w Warszawie przy ulicy Miodowéj pod Nrem 484 utrzymującego, uiścić raczyli, po upływie bowiem tego czasu kroki prawne przedsięwzięte będą. — *Jan Plużański.*

BRYCZKA z budą spuszczaną safianem wybita, pakowna, mało używana, jest do sprzedania pod Nrem 950 przy ulicy Zabiéj w podwórzu.

☞ DWA POLOJE z kuchnią, piwnicą oraz komórką są do wynajęcia zaraz od Sgo Michała 1830 r. przy ulicy Długiéj Ner 574 od frontu; tamże dowiedzieć się można u P. Dauciger na dole mieszkającego.

KAMIENICA NOWA masif murowana o 2 piętrach, blachą kryta, z officyną, stajniami i obszernym placem do zabudowania, narożna przy ulicy N. Swiat położona, jest do sprzedania z wolnéj ręki. Wiadomość w domu przy ulicy Nowy Swiat pod Nrem 1259 lit. B. na 2giém piętrze.

Jeszcze jest kilka wsi do wydzierżawienia pod korzystnemi warunkami. Poszukujący przeto dzierżawy mogą mieć takowe wskazane przez bióro Informac.

W DRUKARNI GAŁĘZOWSKIEGO. KANTOR GŁOWNY PRZY ULICY DANIELOWICZOWSKIEJ POD N. 616